

Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 10.04.2024 nr 2-2/1016-1,
MKM/24-0380/-1K
Meie 06.05.2024 nr 1.1-11/1775-2

**Töötuskindlustuse seaduse ja
sellega seonduvalt teiste seaduste
muutmise seadus**

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Rahandusministeeriumile kooskõlastamiseks töötuskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Teeme eelnõu kohta järgmised märkused:

1. Eelnõu § 4 punktis 4 toodud muudatus on ebatäpne ja arv „6“ tuleks asendada arvuga „6¹“ mitte arvuga „7“. Samasisuline täpsustus tuleks teha ka eelnõu §-s 3 toodud ravikindlustuse seaduse muutmise sättes.
2. Juhime tähelepanu asjaolule, et töötutoetuse asendamisel baasmääras töötuskindlustushüvitisega muutuvad muuhulgas ka hüvitise maksustamisreeglid. Kui hetkel on töötutoetus TuMS § 19 lõike 3 punkti 3 alusel seaduse alusel makstava toetusena tulumaksuvaba, siis edaspidi on see sarnaselt töötuskindlustushüvitisega tulumaksuga maksustatav tulu. Kuigi võimalik, et maksuvaba tulu arvestamise korral tulumaksu sellelt maksta ei tule, suurendab see kindlasti nii hüvitise saaja kui ka Töötukassa halduskoormust. Hüvitise saaja peab maksuvabastuse rakendamiseks esitama maksuvaba tulu arvestamise avalduse. Töötukassal tuleb seda arvestades arvutada hüvitiselt maksmisele kuuluv tulumaks ning deklareerida tulu ja maksmisele kuuluv(ad) maks(ud) vormil TSD. Palume eelkirjeldatud muutus kajastada ka eelnõu seletuskirjas ja kirjeldada selle mõju nii hüvitise maksjale kui ka saajale.
3. Eelnõu kulude prognoosis on tõenäoliselt jäetud arvestamata asjaoluga, et töötutoetuse asendamisel baasmääras töötuskindlustushüvitisega väheneb töötute eest makstava sotsiaalmaksu summa. Hetkel makstakse töötutoetuse saaja eest sotsiaalmaksu SMS § 6 alusel, kus sotsiaalmaks arvutatakse kuumääralt (ehk eelmise aasta töötasu alammääralt). Baasmääras töötuskindlustushüvitise maksmisel on SMS § 2 lõike 1 punkti 8 kohaselt sotsiaalmaksu baasiks töötute makstud hüvitise suurus ehk 50% eelmise aasta töötasu alammäärast. Selle tulemusel väheneb oluliselt Tervisekassale töötute eest laekuva sotsiaalmaksu summa. Palume veelkord üle vaadata kulude prognoos ja täpsustada selles osas eelnõu seletuskirja.

4. Seletuskirjas muudetavate rakendusaktide loetellu palume lisada täpsustus, et muutmist vajab ka rahandusministri 29.11.2010 määrusega nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ kinnitatud vorm ESD. Vormil ESD tuleb kehtetuks töötutoetuse saaja eest sotsiaalmaksu tasumisel kasutatav tunnuscode.
5. Nagu ka väljatöötamiskavatsuse puhul sai välja toodud, sooviks näha seaduses võetavat kohustust reformi mõjude vahehindamiseks. Eelnõu seletuskirja mõjuhindangud on koostatud eeldusel, et muudatustega ei kaasne käitumuslikku mõju, mis nii suurte muudatuste puhul on ebatõenäoline. Samuti rakendus 2023. aasta keskpaigast paindlikum töötuskindlustushüvitiste süsteem, mille puhul sõltub töötuskindlustushüvitise maksmise periood majanduse ja tööturu olukorrast. Seega on töötushüvitiste süsteemis toimunud või toimumas olulised muudatused, mille puhul ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega prognoosida inimeste käitumist, mistõttu on kindlasti vaja läbi viia reformi mõjude vahehindamine, millega võib välja tulla vajadus ühe või teise elemendi muutmiseks. Sellised olukorra hindamised võiks olla regulaarsed, 3-5. aastase sammuga (nt pensionikindlustuse seaduses on kirjas analüüsikohustus viieaastase sammuga).
6. Eelnõus planeeritavate muudatustega kaasneb riigieelarvelise finantseeringu vähenemine Töötukassale ehk suurenevad töötuskindlustusmaksest finantseeritavad kohustused. Eelnõu seletuskirjas küll viidatakse vajadusele makse määra tõsta, kuid ei ole selgelt välja toodud, kui suures ulatuses peaks töötuskindlustusmakset tõstma, et täiendavad kohustused katta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Vörklaev
rahandusminister

Kersti Kivistik 5885 1390
kersti.kivistik@fin.ee